

**ПРИЛОЖЕНИЕ КЪМ ФИНАНСОВИЯ ОТЧЕТ
КЪМ 31 ДЕКЕМВРИ 2019**

**ПРИЛОЖЕНИЕ КЪМ ФИНАНСОВИЯ ОТЧЕТ
към 31 декември 2019**

1. Учредяване и регистрация. Правен статут и законова рамка.

“Водоснабдяване и канализация” ЕООД гр. Смолян (дружеството) е регистрирано в Смолянския окръжен съд по фирмено дело № 1621 от 1991 със седалище гр. Смолян. Дружеството е с предмет на дейност водоснабдяване, канализация, пречистване на водите и инженерингови услуги в страната и чужбина и експлоатация на водоснабдителни язовири.

Дейността на дружеството се осъществява в съответствие с изискванията на Закона за водите и Закона за регулиране на водоснабдителните и канализационни услуги. Дружеството притежава разрешителни за водоползване за питейно и битово водоснабдяване за общините Смолян, Баните, Борино, Доспат, Девин, Златоград, Мадан, Неделино, Рудозем, Чепеларе, издадено от Министерството на околната среда и водите (МОСВ).

За правото на водоползване дружеството заплаща такса в размер, определена от Тарифата за таксите за водоземане, за ползване на воден обект и за замърсяване, приета с Постановление на Министерския съвет № 383 от 29 декември 2016 година.

На 10 септември 2015 година Ръководството на дружеството сключва Договор за стопанисване, поддържане и експлоатация на ВИК системите и съоръженията и предоставяне на водоснабдителни и канализационни услуги с Асоциацията по В и К на обособената територия, на която оперира дружеството.

Съгласно условията на договора, неговият срок е 15 години, считано от 01 януари 2016 година. Активите, публична общинска и/или държавна собственост са прехвърлени на членовете на Асоциацията по В и К на обособената територия, към 31 декември 2016 година.

Цената, която дружеството ще плаща за правото да използва публичните активи се определя на база на неговия ангажимент за задължително минимално ниво на инвестиции за срока на договора. Съгласно клаузите на договора, стойността на минималното ниво на инвестициите подлежи на преглед и евентуална промяна през период от пет години по време на изпълнение на договора. Също така, съществува възможност дружеството да бъде освободено от ангажимента да извършва определени инвестиции, ако някоя от страните в договора постигне по – добри икономически условия за реализиране на тази инвестиция.

Задължителното ниво на инвестиции, които дружеството следва да направи за целия период на договора са на стойност 11,256 хил. лв.

През текущия период, дружеството е направило инвестиции в публични активи на стойност 1,213 хил. лв. (31 декември 2018 година 752 хил. лв.) (виж т. 18), които са отчетени и признати, в съответствие с изискванията на договора и приложимото законодателство.

Съгласно условията на договора, за периода до 2020 година, дружеството има ангажимент да направи задължително минимално ниво на инвестиции, както следва:

**ПРИЛОЖЕНИЕ КЪМ ФИНАНСОВИЯ ОТЧЕТ
към 31 декември 2019 (продължение)**

1. Учредяване и регистрация. Правен статут и законова рамка. (продължение)

Година	Инвестиции в публични активи	хил. лв.
2016		119
2017		183
2018		682
2019		1,332
2020		1,087
Общо		3,403

Настоящият годишен финансов отчет е одобрен от ръководството на дружеството за издаване на 20 март 2020 година.

2. База за изготвяне на финансовия отчет и счетоводни принципи.

2.1. Приложима обща рамка за финансови отчети

Дружеството води текущото си счетоводство и изготвя финансовите си отчети в съответствие с изискванията на българското търговско и счетоводно законодателство. Съгласно Закона за счетоводството, Международните счетоводни стандарти (МСС), приети за приложение от Комисията на Европейския съюз са задължителни за финансовите институции и компании, регистрирани на фондовата борса, както и за други предприятия, които осъществяват дейността си, съгласно изискванията на специални закони, посочени в Закона за счетоводството. Всички останали предприятия, могат да прилагат по избор МСС или Националните счетоводни стандарти, приети за приложение в България.

2.2. База за изготвяне на годишния финансов отчет

Настоящият финансов отчет е изготвен в съответствие с изискванията на Международните счетоводни стандарти, издание на Комитета за международни счетоводни стандарти и приети за приложение от Европейския съюз.

Към 31 декември 2019 година МСС включват Международните счетоводни стандарти (МСС), Международните стандарти за финансови отчети (МСФО), Тълкуванията на Постоянния комитет за разяснения и Тълкуванията на Комитета за разяснения на МСФО. Съветът за МСС преиздава ежегодно стандартите и разясненията към тях, които след формалното одобряване от Европейския съюз, са валидни за годината, за която са издадени. Голяма част от тях обаче не са приложими за дейността на дружеството, поради специфичните въпроси, които се третират в тях.

Ръководството на Дружеството се е съобразило с всички стандарти и разяснения, които са приложими към неговата дейност и са приети официално за приложение от ЕС към датата на изготвянето на настоящия финансов отчет. Ръководството е направило преглед на влезлите в сила от 1 януари 2019 година промени в съществуващите счетоводни стандарти и счита, че те не налагат значими промени по отношение на прилаганата през текущата година счетоводна политика.

**ПРИЛОЖЕНИЕ КЪМ ФИНАНСОВИЯ ОТЧЕТ
към 31 декември 2019 (продължение)**

2.2. База за изготвяне на годишния финансов отчет (продължение)

2.2.1. Първоначално прилагане на нови и променени МСФО, които са в сила до текущия отчетен период

Ефект от прилагане на МСФО 16 Лизинг

МСФО 16 Лизинг

МСФО 16 *Лизинг* (публикуван през 2016 година) въвежда единен подход за отчитане на всички лизингови договори при лизингополучателите, независимо дали се касае до оперативен, или до финансов лизинг. Този счетоводен стандарт заменя съществуващите до момента насоки за отчитането на лизинговите договори в *МСС 17 Лизинг, КРМСФО 4 Определяне дали дадено споразумение съдържа лизинг, ПКР 15 Оперативен лизинг – стимули и ПКР 27 Оценяване на съдържанието на операции, включващи правната форма на лизинг.*

В МСФО 16 се въвежда единен балансов метод за отчитане на всички лизингови договори.

Лизингополучателят по оперативен лизинг признава в счетоводния си баланс получения актив като право на ползване срещу задължението да извършва лизинговите плащания по договора.

Счетоводното третиране от страна на лизингодателя, продължава да бъде по досегашния модел на отчитане при двата вида лизингови договори.

Ръководството на Дружеството е приело МСФО 16 по модифицирания ретроспективен метод на приложение с първоначална дата 01 януари 2019 година. Съгласно този метод, стандартът се прилага ретроспективно като кумулативният ефект от първоначалното му прилагане се признава на датата на първоначалното приложение. Дружеството е избрало да използва преходната практически целесъобразна мярка и не преоценява дали даден договор е или съдържа лизинг на 01 януари 2019 година. Вместо това, Дружеството е приложило стандарта единствено към договори, които преди са били идентифицирани като лизинги при прилагането на *МСС 17* и *КРМСФО 4* на датата на първоначалното приложение.

Ефектът от приемането на *МСФО 16* към 01 януари 2019 година е както следва:

При приемането на *МСФО 16* Дружеството е приложило един подход за признаване и оценяване за всички лизинги, с изключение на краткосрочните лизинги и лизингите на активи с ниска стойност. Стандартът предвижда специфични преходни изисквания и практически целесъобразни мерки, които са приложени от Дружеството.

В следствие на първоначалното прилагане на *МСФО 16* Дружеството не променя първоначалните преносни стойности на признатите активи и пасиви на датата на първоначалното приложение по отношение на договори за лизинг, които преди са били класифицирани като финансови (т.е. активите с право на ползване и задълженията по лизинги са равни на активите и пасивите по лизинги, признати съгласно *МСС 17*), както и по договори за лизинг, които преди са били класифицирани като оперативни.

Изискванията на *МСФО 16* са приложени към тези лизинги, считано от 01 януари 2019 година.

**ПРИЛОЖЕНИЕ КЪМ ФИНАНСОВИЯ ОТЧЕТ
към 31 декември 2019 (продължение)**

2.2. База за изготвяне на годишния финансов отчет (продължение)

2.2.2. Нови счетоводни стандарти и разяснения, които все още не са приложени от предприятието

Концептуална рамка за финансово отчитане

СМСС публикува Изменената Концептуалната рамка за финансово отчитане на 29 март 2019 година., която е в сила за годишни периоди, започващи на или след 01 януари 2020 година. Концептуалната рамка представя концепциите за финансовото отчитане, разработване на стандарти, насоки относно изготвянето на последователни счетоводни политики и насоки към разбирането и интерпретирането на стандартите. Основните промени, въведени в ревизираната Концептуална рамка за финансово отчитане, са свързани с концепцията за оценка, включително факторите, които следва да се вземат предвид при избора на база за оценка, и концепцията за представяне и оповестяване, включително и кои доходи и разходи се класифицират в друг всеобхватен доход. Концептуалната рамка също така предоставя актуализирани определения за актив и пасив и критерии за тяхното признаване във финансовите отчети. Дружеството ще анализира и оцени ефектите от измененията върху финансовото състояние или резултатите от дейността.

Извън посоченото по-горе, ръководството на дружеството не счита, че е необходимо да оповестява в годишния финансов отчет наименованието на тези Международни счетоводни стандарти и разяснения към тях, в които са направени промени, формално одобрени или неодобрени от Европейския съюз, които ще влязат в сила в бъдеще, без те да се отнасят или да засягат сериозно дейността му. Подобно цитиране на наименования на стандарти и разяснения към тях, които не се прилагат в дейността на дружеството би могло да доведе до неразбиране и до подвеждане на потребителите на информация от настоящия финансов отчет.

2.3. Счетоводни принципи

Финансовият отчет е изготвен в съответствие с основните счетоводни предположения за текущо начисляване и за действащо предприятие. Оценката на активите и пасивите и измерването на приходите и разходите е осъществено при спазване на принципа на историческата цена. Този принцип е модифициран в определени случаи с преоценката на някои активи и/или пасиви до тяхната справедлива стойност към 31 декември на текущата или на предходната година, както това е посочено на съответните места по-нататък.

2.4. Приложение на принципа за действащо предприятие

Финансовият отчет на дружеството за периода, приключващ на 31 декември 2019 година е изготвен на базата на принципа за действащо предприятие. Това означава, че дружеството няма нито намерение, нито необходимост да преустанови своята дейност. През последните два отчетни периода дружеството отчита загуба от дейността си.

Независимо от тези обстоятелства, размерът на собствения капитал на дружеството е положителен и структурата на активите и пасивите позволява то да обслужва задълженията си, за да функционира нормално като действащо предприятие.

**ПРИЛОЖЕНИЕ КЪМ ФИНАНСОВИЯ ОТЧЕТ
към 31 декември 2019 (продължение)**

2.5. Функционална валута и валута на представяне на финансовите отчети

Функционална валута е валутата на основната икономическа среда, в която едно търговско дружество функционира и в която главно се генерират и изразходват паричните средства. Тя отразява основните сделки, събития и условия, значими за него.

Дружеството води счетоводство и съставя финансовите си отчети в националната валута на Република България – български лев. Това е валутата, възприета като официална, в основната икономическа среда, в която дружеството оперира. От 1 януари 1999 година българският лев е с фиксиран курс към еврото: 1.95583 лева за 1 евро.

Валутата на представяне в настоящия финансов отчети също е българският лев. Ако на съответното място не е посочено друго, финансовият отчет е изготвен и представен в хиляди лева.

2.6. Чуждестранна валута

Сделките в чуждестранна валута се вписват първоначално като към сумата на чуждестранната валута се прилага централният курс на Българска Народна Банка (БНБ) към датата на сделката. Курсовите разлики, възникващи при уреждане на валутните парични позиции или при отчитането на тези парични позиции при курсове, различни от този, по който първоначално са били признати, се отчитат в отчета печалбата или загубата и другия всеобхватен доход за съответния период. Паричните позиции в чуждестранна валута към 31 декември 2019 и 2018 години са оценени в настоящия финансов отчет по заключителния курс на БНБ.

2.7. Счетоводни предположения и приблизителни счетоводни оценки

Приложението на МСС изисква от ръководството на дружеството да направи някои счетоводни предположения и приблизителни счетоводни оценки при изготвяне на финансовите отчети, с цел определяне стойността на някои активи, пасиви, приходи и разходи. Те се извършват въз основа на най-добрата преценка на ръководството, базирана на историческия опит и анализ на всички фактори, оказващи влияние при дадените обстоятелства към датата на изготвяне на финансовите отчети. Действителните резултати биха могли да се различават от представените в настоящия финансов отчет.

2.8. Сравнителни данни

Съгласно счетоводното законодателство, финансовата година приключва към 31 декември и предприятията са длъжни да представят годишни финансови отчети към същата дата, заедно със сравнителни данни към тази дата за предходната година.

При необходимост някои от перата в отчета за финансовото състояние, отчета за печалбата или загубата и другия всеобхватен доход и отчета за паричния поток, представени във финансовия отчет за 2018 година, които са сравнителни данни, в настоящия отчет са рекласифицирани с цел да се получи по-добра съпоставимост с данните за 2019 година.

**ПРИЛОЖЕНИЕ КЪМ ФИНАНСОВИЯ ОТЧЕТ
към 31 декември 2019 (продължение)**

2.9. Грешки в предходни отчетни периоди. Промяна в счетоводната политика

Грешки в предходни периоди са пропуски, неточности или несъответствия във финансовите отчети на дружеството за предходни периоди, възникващи в резултат на пропуснатата или неправилно използвана надеждна информация. Това е информация, която е била налична към момента на одобрение за издаване на финансовите отчети или такава, за която се предполага, че е било възможно да бъде получена и използвана при изготвянето и представянето на тези отчети.

Грешки в предходни периоди могат да възникнат при признаването, оценяването, представянето или оповестяването на елементи от финансовите отчети.

Промяна в счетоводната политика е промяна на конкретни принципи, изходни положения, конвенции, правила и практики, прилагани от предприятието при изготвянето и представянето на финансовите отчети. Дружеството променя счетоводната си политика, когато се изисква от конкретен счетоводен стандарт (МСС и/или МСФО) или, когато това води до представяне във финансовите отчети на надеждна и по-уместна информация за ефекта от операциите и другите събития или условия върху финансовото състояние, резултатите или паричните потоци на предприятието.

Грешките и промяната в счетоводната политика се коригират ретроспективно като се преизчислява сравнителната информация или началните салда на активите, пасивите и капитала. Корекцията на грешки и промяна в счетоводната политика се отразява в първите финансови отчети одобрени за издаване след откриването на грешките, респективно на промяната, като в тях се представя и отчет за финансовото състояние към началото на най-ранния сравнителен период.

2.10. Управление на финансовите рискове

Фактори на финансовите рискове

В хода на обичайната си дейност дружеството може да бъде изложено на различни финансови рискове. Пазарният риск е рискът, че справедливата стойност или бъдещите парични потоци на финансовия инструмент ще варират поради промените в пазарните цени. Пазарният риск включва валутен риск, лихвен риск и ценови риск.

Кредитният риск е рискът, че едната страна по финансовия инструмент ще причини финансова загуба на другата, в случай че не изпълни договореното задължение.

Ликвидният риск е рискът, че дружеството би могло да има затруднения при посрещане на задълженията си по финансовите пасиви.

От страна на ръководството на дружеството финансовите рискове текущо се идентифицират, измерват и наблюдават с помощта на различни контролни механизми, за да се определят адекватни цени на услугите, предоставяни от дружеството, цената на привлечените заеми и да се оценят адекватно формите на поддържане на свободните ликвидни средства, без да се допуска неоправдана концентрация на дален риск.

**ПРИЛОЖЕНИЕ КЪМ ФИНАНСОВИЯ ОТЧЕТ
към 31 декември 2019 (продължение)**

2.10. Управление на финансовите рискове (продължение)

2.10.1. Валутен риск

Дружеството не е изложено на валутен риск, поради това, че няма задължения, както и налични средства, които са деноминирани в чуждестранна валута. Основните сделки, осъществявани от дружеството са деноминирани в български лева и в евро. Българският лев е привързан към еврото, поради което дружеството не е изложено на съществени валутни рискове при осъществяване на сделки в евро. По тази причина, дружеството не използва специални финансови инструменти за хеджиране на този риск.

2.10.2. Лихвен риск

Лихвеният риск за Дружеството е свързан с получените заеми. Заемите с плаващи лихвени проценти излагат Дружеството на лихвен риск, свързан с изменение на бъдещите паричните потоци. Заемите с фиксирани лихвени проценти излагат Дружеството на лихвен риск, свързан с колебания при бъдещо определяне на справедливи стойности. През 2019 и 2018 година, дружеството не е изложено на съществен лихвен риск, тъй като няма значителни лихвоносни задължения.

2.10.3. Кредитен риск

Финансовите активи, които потенциално излагат дружеството на кредитен риск, са предимно вземания по продажби. Дружеството е изложено на кредитен риск, в случай че клиентите не изплатят своите задължения.

Съгласно приложимата нормативна база дружеството има задължение да осигури снабдяването с вода и в случаи на невъзможност за плащане от страна на неговите клиенти, следователно е налице съсредоточаване на значителен кредитен риск.

Ръководството на дружеството използва адекватна система за ограничаване на риска от финансови загуби, спазването на която се наблюдава регулярно.

Преносната стойност на финансовите активи, нетно от загубите от обезценки, представя в максимална степен кредитния риск, на който дружеството е изложено.

2.10.4. Ликвиден риск

Ръководството на дружеството поддържа достатъчно свободни парични наличности с цел осигуряване на постоянна ликвидност и погасяване на задълженията на дружеството в договорените с доставчиците и другите му кредитори срокове.

**ПРИЛОЖЕНИЕ КЪМ ФИНАНСОВИЯ ОТЧЕТ
към 31 декември 2019 (продължение)**

3. Дефиниция и оценка на елементите на финансовия отчет

3.1. Имоти, машини и съоръжения

Имотите, машините и съоръженията са оценени по цена на придобиване, образувана от покупната им стойност и допълнителните разходи, извършени по придобиването им и намалени с размера на начислената амортизация и евентуалните обезценки. Дружеството е приело счетоводна политика да капитализира извършените разходи за придобиване на активи, когато тези разходи превипават 700 лева.

В съответствие с действащото счетоводно законодателство в България до края на 2001 година някои от имотите, машините и съоръженията, които са били придобити до същата дата, са били преоценявани с проценти, прилагани към отчетната стойност и начислената амортизация на съответните активи, обявени от Националния статистически институт.

Последващи разходи, включително извършени за замяна на компонент от актива, се капитализират в стойността на актива, само ако отговарят на критериите за признаване на нетекущ актив. Преносната стойност на заменените компоненти се отписва от стойността на актива в съответствие с изискванията на МСС 16 *Имоти, машини, съоръжения*. Всички други последващи разходи се признават текущо в периода, през който са направени.

Получените имоти, машини и съоръжения чрез правителствени дарения се оценяват по справедлива стойност към датата на придобиването им.

3.2. Нематериални активи

Нематериалните активи са отчетени по цена на придобиване, намалена с натрупаната амортизация и евентуалната загуба от обезценка. Дружеството е приело счетоводна политика да капитализира извършените разходи за придобиване на нематериални активи, когато тези разходи превипават 700 лева.

Нематериални активи, получени чрез правителствени дарения, се оценяват по справедлива стойност към датата на придобиването им.

3.3. Обезценка на имоти, машини и съоръжения и нематериални активи

В края на всяка година се извършва преглед на преносната стойност на активите, за да се определи дали има признаци за обезценка. Ако такива съществуват, дружеството изчислява възстановимата стойност на актива, за да определи размера на загубата от обезценка. Когато не е възможно да се изчисли възстановимата стойност на определен актив, дружеството изчислява възстановимата стойност на генериращия парични постъпления обект, към който активът принадлежи.

**ПРИЛОЖЕНИЕ КЪМ ФИНАНСОВИЯ ОТЧЕТ
към 31 декември 2019 (продължение)**

3. Дефиниция и оценка на елементите на финансовия отчет (продължение)

**3.3. Обезценка на имоти, машини и съоръжения и нематериални активи
(продължение)**

Ако така изчислената възстановима стойност на актива (или генериращия парични постъпления обект) е по-ниска от преносната му стойност, последната се намалява до възстановимата стойност на актива (генериращия парични постъпления обект). Загубата от обезценка се признава като разход в Отчета за печалбата или загубата и другия всеобхватен доход в годината на възникването ѝ. В случай, че загубата от обезценка впоследствие се възстанови, преносната стойност на актива (генериращия парични постъпления обект) се увеличава до преизчислената възстановима стойност, така че увеличената преносна стойност да не надвишава стойността, която би била определена, ако не е била призната загуба от обезценка в предходни години. Възстановяването на загуба от обезценка се признава на приход в Отчета за печалбата или загубата и другия всеобхватен доход в годината на установяването ѝ, освен ако съответния актив е отчетен по преоценена стойност, в който случай загубата от обезценка се отнася към увеличение на преоценъчния резерв.

3.4. Материални запаси

Материалните запаси при тяхното придобиване се оценяват по цена на придобиване, която включва всички преки разходи, свързани с доставката на актива. Оценката на потреблението им се извършва по метода на средно претеглената цена. В края на годината материалните запаси се оценяват по по-ниската между цената на придобиване и нетната им реализируема стойност, която се определя като очакваната продажна цена в хода на осъществяване на дейността, намалена с очакваните разходи по продажбата.

3.5. Финансови инструменти

Финансов инструмент е всеки договор, който поражда едновременно както финансов актив в едно предприятие, така и финансов пасив или инструмент на капитал в друго предприятие. Финансовите активи и пасиви се признават в отчета за финансовото състояние, когато дружеството стане страна в договорните условия на съответния финансов инструмент, породил този активи или пасив. Финансовите активи се отписват от отчета за финансовото състояние, след като договорните права за получаването на парични потоци са изтекли или активите са прехвърлени и трансферът им отговаря на изискванията за отписване, съгласно изискванията на МСФО 9 *Финансови инструменти*.

Финансовите пасиви се отписват от отчета за финансовото състояние, когато и само когато са погасени – т.е. задължението, определено в договора е отпаднало, анулирано или срокът му е изтекъл.

Дейността на дружеството не предполага наличието на разнообразни финансови инструменти. Основните финансови инструменти, включени в отчета за финансовото състояние на дружеството, са представени по-долу.

**ПРИЛОЖЕНИЕ КЪМ ФИНАНСОВИЯ ОТЧЕТ
към 31 декември 2019 (продължение)**

3.5. Финансови инструменти (продължение)

3.5.1. Търговски и други вземания

Търговските вземания са суми, дължими от клиенти за продадени услуги, извършени в обичайния ход на стопанската дейност. Обикновено те се дължат за уреждане в кратък срок и следователно са класифицирани като текущи. Търговските вземания се признават първоначално в размер на дължимото безусловно възнаграждение, освен ако съдържат значителни компоненти на финансиране. Дружеството държи търговските вземания с цел събиране на договорните парични потоци и следователно ги оценява по амортизирана стойност, като използва метода на ефективната лихва. Дисконтиране не се извършва, когато ефектът от него е несъществен.

Към датата на изготвяне на финансовия отчет дружеството преценява дали съществува обективно доказателство за обезценка относно търговските вземания, които са индивидуално значими. Обезценка се отчита в случай, че съществува обективно доказателство, че дружеството няма да бъде в състояние да събере всички суми, съгласно първоначалните условия по отношение на съответното вземане.

Сумата на обезценката е разликата между балансовата и възстановимата стойност. Последната представлява настоящата стойност на очакваните парични потоци, дисконтирани с ефективния лихвен процент. Размерът на обезценката на търговските вземания през текущия период се отчита като приход и разход. Когато се очаква вземане да бъде събрано до една година, то се отчита като текущ актив. В останалите случаи вземанията се отчитат като нетекущи активи.

Бъдещите парични потоци, определени за група от финансови активи, които колективно се оценяват за обезценка се определят на база на историческа информация, касаеща финансови активи с характеристики на кредитния риск подобни на характеристиките на групата финансови активи. Активи, на които се прави индивидуална обезценка не влизат в група за обезценка.

Дружеството използва опростен подход при отчитането на обезценките на търговските и други вземания и признава загуба от обезценка като очаквани кредитни загуби за целия срок. Те представляват очакваният недостиг в договорните парични потоци, като се има предвид възможността за неизпълнение във всеки момент от срока на финансовия инструмент.

Значими финансови затруднения на задълженото лице, вероятност за обявяване в несъстоятелност и ликвидация, финансово реструктуриране или невъзможност за изплащане на дълга (повече от 30 дни) се приемат като индикатор, че търговското вземане следва да бъде обезценено.

Във връзка с прилагането на МСФО 9 *Финансови инструменти*, дружеството е извършило анализ на тригодишната несъбираемост на търговските вземания (2017 – 2019). При оценяването на очакваните кредитни загуби по търговските вземания, дружеството е използвало матрица на провизиите, както и натрупания си опит в областта на кредитните загуби по търговски вземания, за да оцени приблизително очакваните кредитни загуби за целия срок на финансовите активи.

**ПРИЛОЖЕНИЕ КЪМ ФИНАНСОВИЯ ОТЧЕТ
към 31 декември 2019 (продължение)**

3.5. Финансови инструменти (продължение)

3.5.2. Парични средства и парични еквиваленти

Паричните средства и паричните еквиваленти в лева са оценени по номиналната им стойност, а паричните средства в чуждестранна валута - по заключителния курс на БНБ към края на всеки отчетен период.

Паричните средства за целите на съставянето на отчета за паричните потоци са паричните средства в брой и по банкови сметки.

3.5.3. Задължения по заеми

Лихвените заеми се признават първоначално по справедлива цена, формирана от получените парични постъпления, намалени с присъщите разходи по сделката. След първоначалното им признаване лихвените заеми се оценяват по амортизирана стойност, като всяка разлика между първоначалната стойност и стойността на падеж се отчита в печалбата или загубата за периода на ползване на заема на база метода на ефективния лихвен процент. Получените лихвени заеми, при възникването на които не са извършени разходи свързани със сделката, не се амортизират. По същия начин се третираат получените банкови овърдрафти, при които получателят има право многократно да усвоява или погасява заема в рамките на предварително договорения лимит.

Финансовите разходи, в това число и директните разходи по привличането на заема, се включват в печалбата или загубата по метода на ефективния лихвен процент, с изключение на транзакционните разходи по банкови овърдрафти, които се признават в печалбата или загубата на линейна база за периода, за който е договорен овърдрафтът.

Лихвените заеми се класифицират като текущи, когато следва да бъдат уредени в рамките на дванадесет месеца от края на отчетния период.

3.5.4. Задължения към доставчици, други текущи задължения и получени аванси

Търговските и други задължения възникват в резултат на получени стоки или услуги. Краткосрочните задължения не се амортизират.

Търговските задължения се признават първоначално по справедлива стойност, а впоследствие по амортизирана стойност, като се използва методът на ефективния лихвен процент.

3.6. Основен капитал

Основният капитал на дружеството е представен по неговата номинална стойност и съответства на актуалната му съдебна регистрация.

3.7. Резерви

Като резерви в отчета за финансовото състояние на дружеството са представени финансови резултати, които са капитализирани чрез разпределение на печалбата от

**ПРИЛОЖЕНИЕ КЪМ ФИНАНСОВИЯ ОТЧЕТ
към 31 декември 2019 (продължение)**

3.7. Резерви (продължение)

предходни години, както и резервите от преоценката на някои от имотите, машините и съоръженията, и резерви от дългосрочни доходи на персонала (виж т. 3.1.).

Едноличния собственик на дружеството може да се разпорежда с капиталовите резерви. Преоценъчните резерви се признават за реализирани чрез прехвърлянето им в неразпределената печалба след изваждане от употреба на съответния актив.

3.8. Правителствени дарения

Правителствените дарения за нетекущи активи се признават в отчета за финансовото състояние като отсрочени приходи, когато има достатъчна сигурност, че те ще бъдат получени и че дружеството ще е в състояние да изпълни всички свързани с тях изисквания. Приходите от правителствените дарения, свързани с имоти, машини и съоръжения, се признават текущо в отчета за печалбата и загубата и другия всеобхватен доход на систематична база, определена в рамките на полезния живот на актива, за който те са предоставени.

3.9. Задължения към наети лица

3.9.1. Планове за дефинирани вноски

Правителството на България носи отговорността за осигуряването на пенсии по планове за дефинирани вноски. Разходите по ангажимента на дружеството да превежда начислените суми по плановете за дефинирани вноски се признават в отчета за печалбата или загубата и другия всеобхватен доход при тяхното възникване.

3.9.2. Платен годишен отпуск

Дружеството признава като задължение недисконтираната сума на оценените разходи по платен годишен отпуск, очаквани да бъдат заплатени на служителите в замяна на труда им за изминалия отчетен период.

3.9.3. Дефинирани доходи при пенсиониране

Съгласно Кодекса на труда работодателят е задължен да изплаща на персонала при настъпване на пенсионна възраст обезщетение, което в зависимост от трудовия стаж в предприятието може да варира между 2 и 6 брутни работни заплати към датата на прекратяване на трудовото правоотношение. По своите характеристики тези схеми представляват планове с дефинирани доходи.

Изчислението на размера на тези задължения налага участието на квалифицирани актюери, за да може да се определи тяхната сегашна стойност към датата на отчета, по която те се представят в отчета за финансовото състояние, коригирана с размера на непризнатите актюерски печалби и загуби, а респективно изменението в стойността им, включително признатите актюерски печалби и загуби - в отчета за печалбата или загубата и другия всеобхватен доход.

Разходите за минал стаж се признават веднага в отчета за печалбата или загубата и другия всеобхватен доход.

**ПРИЛОЖЕНИЕ КЪМ ФИНАНСОВИЯ ОТЧЕТ
към 31 декември 2019 (продължение)**

3.9. Задължения към наети лица (продължение)

3.9.3. Дефинирани доходи при пенсиониране (продължение)

Към датата на всеки годишен финансов отчет, дружеството назначава сертифицирани актюери, които издават доклад с техните изчисления относно дългосрочните му задължения към персонала за обезщетения при пенсиониране. За целта те прилагат кредитния метод на прогнозните единици. Сегашната стойност на задължението по дефинираните доходи се изчислява чрез дисконтиране на бъдещите парични потоци, които се очаква да бъдат изплатени в рамките на матуритета на това задължение и при използването на лихвените равнища на държавни дългосрочни облигации, деноминирани в български лева.

Актюерските печалби и загуби произтичат от промени в актюерските предположения и опита. Те се признават незабавно в отчета за печалбата или загубата и другия всеобхватен доход за периода, в който възникват.

3.10. Лизинг

На датата на влизане на договора в сила, Дружеството преценява дали договорът представлява или съдържа лизинг. А именно, дали договорът прехвърля правото да се контролира използването на идентифицирания актив за определен период от време.

Дружеството като лизингополучател

Дружеството прилага единен подход за признаване и оценяване на всички лизинги, с изключение на краткосрочните лизинги (т.е. лизинги със срок на лизинговия договор до 12 месеца) и лизингите на активи с ниска стойност. Дружеството признава задължения по лизинги за плащане на лизинговите вноски и активи с право на ползване, представляващи правото на ползване на активите.

Активи с право на ползване

Дружеството признава активи с право на ползване от началната дата на лизинга (т.е. датата, на която основният актив е на разположение за употреба). Активите с право на ползване се оценяват по цена на придобиване, намалена с натрупаната амортизация и загуби от обезценка, и коригирана с всяка преоценка на лизинговите задължения.

Цената на придобиване на активите с право на ползване включва сумата на признатите задължения по лизинга, понесените първоначални преки разходи и лизинговите плащания, извършени на или преди началната дата на лизинга, приблизителна оценка на разходите, които ще бъдат понесени от лизингополучателя при демонтажа и преместването на актива, възстановяване на площадката, върху която се намира той или възстановяване на актива до състоянието, което се изисква съгласно условията на лизинга, намалени с каквито и да било получени стимули по лизинга. Активите с право на ползване се амортизират на линейна база за срока на лизинга.

Ако в края на срока на лизинга собствеността върху лизинговия актив се прехвърля към Дружеството, или цената на придобиване отразява упражняването на опция за закупуване, амортизацията се изчислява като се използва очакваният срок на полезния живот на актива.

**ПРИЛОЖЕНИЕ КЪМ ФИНАНСОВИЯ ОТЧЕТ
към 31 декември 2019 (продължение)**

3.10. Лизинг (продължение)

Задължения по лизинги

От началната дата на лизинга Дружеството признава задължения по лизинги, оценени по сегашната стойност на лизинговите плащания, които ще бъдат извършени за срока на лизинга. Лизинговите плащания включват фиксирани вноски (включително фиксирани плащания по същество), намалени с каквито и да било подлежащи на получаване стимули по лизинга, променливи лизингови плащания, които зависят от индекс или лихвен процент, както и суми, които се очаква да бъдат платени по гаранции за остатъчна стойност. Лизинговите плащания включват също цената на упражняване на опция за закупуване, за която в разумна степен е сигурно, че ще бъде упражнена от Дружеството а, както и плащания на неустойки за прекратяване на лизинга, ако срокът на лизинга отразява упражняването от страна на Дружеството на опция за прекратяване.

Променливи лизингови плащания, които не зависят от индекс или лихвен процент, се признават като разходи през периода, в който възникне събитието или условието, което задейства плащането.

При изчислението на сегашната стойност на лизинговите плащания Дружеството използва вътрешно присъщ лихвен процент по заеми на началната дата на лизинга, тъй като заложеният в лизинга лихвен процент не може да бъде надеждно определен. След началната дата размерът на лизинговите задължения се увеличават с лихвата и се намаляват с извършените лизингови плащания. В допълнение балансовата стойност на лизинговите задължения се преоценява, ако е налице модификация, промяна в срока на лизинга, промяна в лизинговите плащания (например, промени в бъдещите плащания в резултат на промяна в индекса или лихвения процент, използван за определяне на тези лизингови плащания) или промяна в оценката на опцията за закупуване на основния актив.

Краткосрочни лизинги и лизинги на активи с ниска стойност

Дружеството прилага освобождаването от признаване на краткосрочни лизинги по отношение на краткосрочните си лизинги на сгради (например, лизинги, чийто лизингов срок е 12 месеца или по-малко от началната дата и които не съдържат опция за закупуване). Дружеството прилага и освобождаването от признаване на лизинги на активи с ниска стойност за лизингите на офис оборудване, което се счита за такова с ниска стойност. Лизинговите плащания по краткосрочни лизинги и лизинги на активи с ниска стойност се изписват като разход на линейна база за срока на лизинга.

Счетоводна политика за отчитане на лизинг преди 01 януари 2019 година

Финансов лизинг

Финансовият лизинг е договор, чрез който от наемодателя към наемателя се прехвърлят в значителна степен всички рискове и изгоди от собствеността върху актива, предмет на този договор.

Активите, придобити чрез финансов лизинг, се признават по по-ниската от тяхната справедлива стойност към датата на придобиване или по настоящата стойност на минималните лизингови плащания.

**ПРИЛОЖЕНИЕ КЪМ ФИНАНСОВИЯ ОТЧЕТ
към 31 декември 2019 (продължение)**

3.10. Лизинг (продължение)

Съществуващото задължение към лизингодателя се включва в отчета за финансовото състояние на дружеството като задължение по финансов лизинг.

Лизинговите плащания се разделят на лихвени плащания и плащания по главницата така, че да се получи постоянен лихвен процент върху остатъчното задължение по лизинга. Финансовият лизинг поражда амортизационен разход за амортизируемите активи, както и финансов разход за лихвите, отнасящи се за всеки отчетен период. Амортизационната политика по отношение на амортизируемите наети активи е съобразена с тази по отношение на собствените амортизируеми активи.

Оперативен лизинг

Разходите за наети активи по договори за оперативен лизинг се признават в печалбата или загубата на линейна база за срока на договора.

Приходите, реализирани от отдадени по договори за оперативен лизинг активи се признават в печалбата или загубата на линейна база за срока на договора.

3.11. Разходи за амортизация

Амортизацията на имотите, машините и съоръженията и нематериалните активи са начислявани, като последователно е прилаган линейният метод.

Амортизации не се начисляват на земите, на напълно амортизираните активи и такива, които са в процес на придобиване, както и на активи, класифицирани като държани за продажба, в съответствие с изискванията на МСФО 5 *Дълготрайни активи държани за продажба и преустановени дейности*.

По групи активи са прилагани следните амортизационни норми:

Група активи	2019 в процент	2018 в процент
Сгради	4	4
Съоръжения	3,57	3,57
Машини и оборудване	20	20
Транспортни средства	20	20
Стопански инвентар	15	15
Компютри	50	50
Нематериални активи	33,33	33,33

**ПРИЛОЖЕНИЕ КЪМ ФИНАНСОВИЯ ОТЧЕТ
към 31 декември 2019 (продължение)**

3.12. Признаване на приходите и разходите

МСФО 15 въвежда модела 5-те стъпки за оценяване на приходите, при който основният принцип е, че приходите се признават съобразно прехвърлянето на обещаните стоки и услуги на клиента в размер, отразяващ възнаграждението, за което предприятието очаква да има право в замяна на тези стоки и услуги.

Моделът на приходите се прилага за всеки отделен договор, като от практически съображения е допустимо прилагане на групов подход за договори с подобни характеристики.

Приходите от продажбите и разходите за дейността са начислявани в момента на тяхното възникване, независимо от паричните постъпления и плащания. Отчитането и признаването на приходите и разходите се извършва при спазване на изискването за причинна и следствена връзка между тях.

Приходите се оценяват по справедливата стойност на полученото или подлежащото на получаване или плащане възнаграждение, намалено със сумата на всички предоставени отстъпки.

Дружеството признава приходи, когато сумата на прихода може да бъде надеждно оценен, когато е възможно дружеството да получи бъдещи икономически изгоди, и когато отговаря на специфични критерии за всяка дейност на дружеството, конкретизирана по-долу.

(а) Приходи от продажба на питейна вода

Приходите се признават на месечна база след отчитане на доставената питейна вода на клиентите.

(б) Приходи от отвеждане и пречистване на отпадни води

Приходите се признават на месечна база след отчитане на отведената отпадна вода на клиентите.

(в) Приходи от наказателни лихви и неустойки

Приходите от наказателни лихви и неустойки за закъсняло плащане на сметки се признават в момента на плащане на главницата.

Приходите от *правителствени дарения*, свързани с компенсиране на направени разходи, се признават в текущите печалби и загуби на систематична база за същия период, през който са признати и разходите.

Приходите от *правителствени дарения*, свързани с компенсиране на инвестиционни разходи за придобиване на актив, се признават в текущите печалби и загуби на систематична база за целия период на полезен живот на актива, обичайно в размера на призната в разходите амортизация.

**ПРИЛОЖЕНИЕ КЪМ ФИНАНСОВИЯ ОТЧЕТ
към 31 декември 2019 (продължение)**

3.13. Финансови приходи и разходи

Разходите по заеми, които могат пряко да се отнесат към актив, за който процесът на придобиване, строителство или производство, преди да стане готов за предвижданата му употреба или продажба, непременно отнема значителен период от време, следва да се капитализират като част от стойността на този актив. Всички останали финансови приходи и разходи се отразяват в печалбата или загубата за всички инструменти, оценявани по амортизирана стойност чрез използване метода на ефективния лихвен процент.

Методът на ефективния лихвен процент е метод за изчисление на амортизираната стойност на един финансов актив или пасив и за разпределение на прихода от или разхода за лихви през съответния период. Ефективният лихвен процент е този, при който се дисконтират очакваните бъдещи парични плащания или постъпления по време на живота на финансовия инструмент, или при определени случаи за по-кратък период към нетната преносна стойност на финансовия актив или пасив. При изчислението на ефективния лихвен процент дружеството преценява паричните потоци, като взема предвид всички договорни условия на финансовия инструмент, но без да включва потенциални бъдещи кредитни загуби от обезценка. Изчислението включва такси, транзакционни разходи, премии или отстъпки, платени или получени между страните на договора, които са неразделна част от ефективния лихвен процент.

3.14. Разходи за данъци върху печалбата

Разходът за данъка върху печалбата представлява сумата от текущия данък върху печалбата и данъчния ефект върху временните данъчни разлики. Текущият данък върху печалбата се определя въз основа на облагаемата (данъчна) печалба за периода, като се прилага данъчната ставка съгласно данъчното законодателство към датата на финансовия отчет. За 2019 и за 2018 години данъчната ставка е определена на 10 % от облагаемата печалба, като остава непроменена и за следващата 2020 година.

Отсрочените данъчни активи и/или пасиви са сумите на (възстановимите)/ дължимите данъци върху печалбата за бъдещи периоди по отношение на (намалюемите)/облагаемите временни данъчни разлики. Временните данъчни разлики се установяват при сравнение на отчетната стойност на един актив или пасив, представени в отчета за финансовото състояние и неговата данъчна основа, получена при прилагане на данъчните правила. Отсрочените данъци върху печалбата се изчисляват чрез прилагането на балансовия метод на задълженията. Отсрочените данъчни пасиви се изчисляват и се признават за всички облагаеми временни разлики, докато отсрочените данъчни активи се признават, само ако има вероятност за тяхното обратно проявление и ако дружеството ще е в състояние в бъдеще да генерира достатъчно печалба, от която те да могат да бъдат приспаднати.

Ефектът от признаването на отсрочените данъчни активи и/или пасиви се отразява там, където е представен ефектът от самото събитие, което ги е породило. За събития, които засягат отчета за печалбата или загубата и другия всеобхватен доход ефектът от отсрочените данъчни активи и пасиви е признат също в отчета за печалбата или загубата и другия всеобхватен доход. За събития, които са отчетени първоначално в капитала (преоценъчния резерв) и отсрочените данъчни активи и пасиви са признати за сметка на капитала. В отчета за финансовото състояние отсрочените данъчни активи и/или пасиви се представят компенсирано, тъй като подлежат на единен режим на облагане.

**ПРИЛОЖЕНИЕ КЪМ ФИНАНСОВИЯ ОТЧЕТ
към 31 декември 2019 (продължение)**

3.15. Преценки от определящо значение при прилагане счетоводната политика на дружеството. Ключови приблизителни оценки и предположения с висока несигурност.

В процеса на прилагането на счетоводната политика ръководството на дружеството извършва преценки (извън тези оповестени в приложение 2.6.), които оказват значителен ефект върху настоящия финансов отчет. Такива преценки по дефиниция рядко са равни на действителните резултати.

В резултат от тяхната същност, те се подлагат на постоянен преглед и актуализация и обобщават историческия опит и други фактори, включително очаквания за бъдещи събития, които ръководството вярва, че са разумни при съществуващите текущи обстоятелства.

Преценките и предположенията, които носят значителен риск да доведат до съществена корекция в преносните стойности на активите и пасивите през следващата финансова година, са изложени по-долу.

3.15.1. Доходи на персонала при пенсиониране

Задължението за доходи на персонала при пенсиониране се определя чрез актюерска оценка. Тази оценка изисква да бъдат направени предположения за нормата на дисконтиране, бъдещото нарастване на заплатите, текущото на персонала и нивата на смъртност. Поради дългосрочния характер на доходите на персонала при пенсиониране, тези предположения са обект на значителна несигурност.

3.15.2. Полезен живот на имоти, машини и съоръжения и нематериални активи

Финансовото отчитане на имотите, машините и съоръженията и нематериалните активи включва използването на приблизителни оценки за техния очакван полезен живот и преносни стойности, които се базират на преценки от страна на ръководството на дружеството.

3.15.3. Обезценка на вземания

Ръководството оценява обема и периода на очакваните бъдещи парични потоци, свързани с вземания, въз основа на опит спрямо текущи обстоятелства в следните групи: индивидуални сметки, домакинства и други дребни потребители и съдебни вземания. Поради присъщата несигурност на тази оценка, действителните резултати могат да се различават от очакваните. Ръководството на Дружеството преглежда оценките от предходни години и действителните резултати от предходна година.

Дружеството е използвало натрупания си опит в областта на кредитните загуби, както и е взела предвид текущите условия и своите прогнози, за да оцени надеждно очакваните кредитни загуби по търговските си вземания.

**ПРИЛОЖЕНИЕ КЪМ ФИНАНСОВИЯ ОТЧЕТ
към 31 декември 2019 (продължение)**

4. Имоти, машини и съоръжения

	Земя	Сгради	Машини, съоръжения	Транспорт- ни средства	Офис обзавежда не и компютри	Активи в процес на изграждане	Общо
	хил. лв.	хил. лв.	хил. лв.	хил. лв.	хил. лв.	хил. лв.	хил. лв.
Отчетна стойност:							
Салдо на 31 декември 2017	226	954	1,679	689	88	14	3,650
Постъпили	-	5	37	8	3	-	53
Излезли	-	-	(1)	(13)	(1)	-	(15)
Прехвърлени	-	-	-	-	-	-	-
Салдо на 31 декември 2018	226	959	1,715	684	90	14	3,688
Постъпили	-	32	15	3	-	-	50
Излезли	-	-	-	-	(9)	-	(9)
Прехвърлени	-	-	-	-	-	-	-
Салдо на 31 декември 2019	226	991	1,730	687	81	14	3,729
Натрупана амортизация:							
Салдо на 31 декември 2017	-	467	1,470	604	78	-	2,619
Амортизация за периода	-	38	72	25	3	-	138
Амортизация на излезлите	-	-	(1)	(13)	(1)	-	(15)
Амортизация на прехвърлените	-	-	-	-	-	-	-
Салдо на 31 декември 2018	-	505	1,541	616	80	-	2,742
Амортизация за периода	-	39	73	20	3	-	135
Амортизация на излезлите	-	-	-	-	(9)	-	(9)
Салдо на 31 декември 2019	-	544	1,614	636	74	-	2,868
Балансова стойност на 31 декември 2019	226	447	116	51	7	14	861
Балансова стойност на 31 декември 2018	226	454	174	68	10	14	946
Балансова стойност на 31 декември 2017	226	487	209	85	10	14	1,031

В състава на активите е включен багер, придобит по договор за финансов лизинг. Към датата на отчета, балансовата му стойност е 21 хил. лв. (виж т. 14)

ПРИЛОЖЕНИЕ КЪМ ФИНАНСОВИЯ ОТЧЕТ
към 31 декември 2019 (продължение)

5. Нематериални активи

	Програмни продукти	Права на достъп и експлоатация върху публични активи	Общо
	хил. лв.	хил. лв. преизчислена	хил. лв. преизчислена
Отчетна стойност:			
Салдо на 31 декември 2017	53	-	53
Постъпили	29	-	29
Излезли	-	-	-
Салдо на 31 декември 2018	82	-	82
Постъпили	33	-	34
Излезли	(1)	-	(1)
Салдо на 31 декември 2019	114	-	114
Натрупана амортизация:			
Салдо на 31 декември 2017	53	-	53
Амортизация за периода	3	-	3
Амортизация на излезлите	-	-	-
Салдо на 31 декември 2018	56	-	56
Амортизация за периода	16	-	16
Амортизация на излезлите	(1)	-	(1)
Салдо на 31 декември 2019	71	-	71
Балансова стойност на 31 декември 2019	43	-	43
Балансова стойност на 31 декември 2018	26	-	26
Балансова стойност на 31 декември 2017	-	-	-

6. Отсрочени данъчни активи /(пасиви), нетно

	31.12.2019	31.12.2018	31.12.2017
	хил. лв.	хил. лв. преизчислена	хил. лв. преизчислена
Отсрочени данъчни активи:			
Данъчен ефект от данъчна загуба	38	-	-
Данъчен ефект от обезценка на вземания	10	14	11
Данъчен ефект от дългосрочни доходи на персонала	93	91	88
Данъчен ефект от задължения за неизползвани отпуски на персонала и текущи доходи	19	16	22
Данъчен ефект от провизии за съдебни дела	10	-	-
Общо отсрочени данъчни активи	170	121	121
Отсрочени данъчни пасиви:			
Данъчен ефект от нетекущи активи	17	20	20
Общо отсрочени данъчни пасиви	17	20	20
Отсрочени данъчни активи/(пасиви), нетно	153	101	101

ПРИЛОЖЕНИЕ КЪМ ФИНАНСОВИЯ ОТЧЕТ
към 31 декември 2019 (продължение)

7. Материални запаси

	31.12.2019 хил. лв.	31.12.2018 хил. лв.	31.12.2017 хил. лв.
Материали за дейността	604	623	503
Общо	604	623	503

8. Търговски и други вземания

	31.12.2019 хил. лв.	31.12.2018 хил. лв. <i>преизчислена</i>	31.12.2017 хил. лв.
Вземания от клиенти	312	296	305
Обезценка на вземанията	(100)	(146)	(114)
Вземания от клиенти, нетно	212	150	191
Предплатени разходи по ОП <i>Околна среда</i>	683	304	141
Вземания за ДДС по договор с Асоциация В и К	268	191	132
Предоставени аванси	208	13	2
Вземания за корпоративен данък	28	31	-
Предплатени разходи (разходи за бъдещи периоди)	9	4	4
Други	11	10	16
Общо търговски и други вземания	1,419	703	486

В стойността на вземанията са включени предплатени разходи по проект „Регионален инвестиционен В и К проект на обособената територия на „В и К“ ЕООД Смолян“, който е финансиран от ОП „Околна среда 2014 -2020“, съфинансирана чрез Европейските структурни и инвестиционни фондове (виж също т. 13).

Дружеството е определило обичаен кредитен период от 30 дни, за който не начислява лихви на клиентите. Ръководството преценява събираемостта, като анализира експозицията на клиента, възможностите за погасяване и взема решение относно начисляването на обезценка и събирането им по съдебен път.

Към края на представените отчетни периоди съдебните и присъдени вземания, включени във вземанията от клиенти са, съответно в размер на 23 хил. лв. (4 хил. лв. към 31.12.2018 година), (6 хил. лв. към 31.12.2017 година).

Възрастовият анализ на вземанията от клиенти е представен по – долу:

	31.12.2019 хил. лв.	31.12.2018 хил. лв.	31.12.2017 хил. лв.
До 90 дни	127	78	113
90 – 180 дни	64	56	54
180 – 360 дни	15	12	19
Над 360 дни	6	4	5
	212	150	191

ПРИЛОЖЕНИЕ КЪМ ФИНАНСОВИЯ ОТЧЕТ
към 31 декември 2019 (продължение)

8. Търговски и други вземания (продължение)

Движението на обезценката на вземанията от клиенти през годината е следното:

	31.12.2019 хил. лв.	31.12.2018 хил. лв.	31.12.2017 хил. лв.
Обезценка в началото на периода	146	114	260
Възстановена и отписана обезценка	(66)	(25)	(189)
Начислена обезценка за периода	20	57	43
Обезценка в края на периода	100	146	114

Ръководството на дружеството счита, че стойността, по която търговските и други вземания са представени в отчета за финансовото състояние, съответства на тяхната възстановима стойност към 31 декември 2019 и 2018 година.

9. Парични средства

	31.12.2019 хил. лв.	31.12.2018 хил. лв.	31.12.2017 хил. лв.
Парични средства в банкови сметки	1,865	2,060	2,233
Парични средства в каса	2	1	1
Общо	1,867	2,061	2,234

Паричните средства на дружеството са по банкови сметки при банки със стабилни дългосрочни рейтинги. Ръководството е извършило оценка на очакваните кредитни загуби върху парични средства и парични еквиваленти. Оценената стойност е в размер под 0,7% от брутната стойност на паричните средства, депозирани във финансови институции, поради което е определена като несъществуваща и не е начислена във финансовия отчет на дружеството към 31 декември 2019 година.

10. Основен капитал

Към 31 декември 2019 внесенят основен капитал е в размер на 250 хил. лв., Едноличен собственик на капитала е Министерство на регионалното развитие и благоустройството.

11. Резерви

Представените в отчета за финансовото състояние резерви, включват натрупаните печалби от минали години, резервите от последващи оценки на нетекущи активи, както и резервите от преоценки на задълженията към персонала по планове с дефинирани доходи. През предходни периоди дружеството е отписало за сметка на резервите активи, които са публична собственост.

**ПРИЛОЖЕНИЕ КЪМ ФИНАНСОВИЯ ОТЧЕТ
към 31 декември 2019 (продължение)**

12. Дългосрочни задължения към персонала

Движението на дългосрочните задължения към персонала е следното:

	31.12.2019	31.12.2018
	хил. лв.	хил. лв.
Задължения в началото на периода	917	859
Разходи по текущ трудов стаж	96	113
Изплатени разходи през периода	(89)	(61)
Разходи за минал стаж	-	-
Финансови разходи по бъдещи задължения	6	6
Призната актюерска (печалба) /загуба за периода	-	-
Задължения в края на периода	930	917

Стойността на задължението посочено в отчета за финансовото състояние е както следва:

	31.12.2019	31.12.2018
	хил. лв.	хил. лв.
Настояща стойност на задължението	930	917
Признати актюерски (печалби) /загуби	-	-
Задължения в края на периода	930	917

Основните финансови предположения, използвани при изчисленията, са следните:

	31.12.2019	31.12.2018
Дисконтов процент	0,68%	0,68%
Бъдещо увеличение на заплатите на година	5%	5%
Средна възраст на пенсиониране при мъжете	64	64
Средна възраст на пенсиониране при жените	61	61

Освен това, при преждевременно пенсиониране поради нетрудоспособност, персоналот има право на обезщетение в размер до две работни заплати увеличени с 100% при трудов стаж минимум пет години и при условие, че не са получавани такива обезщетения през последните пет години от трудовия стаж.

Използваните демографски статистически предположения се основават на следното:

- процент на текучество на персонала на дружеството през последните няколко години;
- смъртност на населението на България през периода 2016 – 2018 година съгласно данните на Националния статистически институт;
- статистически данни на Националния център за здравна информация, относно нетрудоспособност на населението и преждевременно пенсиониране.

ПРИЛОЖЕНИЕ КЪМ ФИНАНСОВИЯ ОТЧЕТ
към 31 декември 2019 (продължение)

12. Дългосрочни задължения към персонала (продължение)

Анализ на чувствителността

Изчислението на задълженията по планове с дефинирани доходи се влияе от промените в актоерските преценки. В таблиците по-долу са представени ефектите върху задълженията в резултат на промяната на основните допускания.

- **Дисконтов фактор +/- 0,5%**

	При дисконтов фактор 1,18%	При дисконто в фактор 0,18%
Настояща стойност на задължението в края на периода (31.12.2019) - хил.лв.	967	891
Изменения спрямо настоящата стойност на задължението в края на периода	37	(39)

- **Допускане за ръст на заплати +/- 1%**

	При ръст на заплати 1 %	При спад на заплати 1 %
Настояща стойност на задължението в края на периода (31.12.2019)- хил.лв.	971	889
Изменения спрямо настоящата стойност на задължението в края на периода	41	(41)

- **Допускане за промяна в смъртността +/- 10%**

	При ръст на смъртността 10 %	При спад на смъртността 10 %
Настояща стойност на задължението в края на периода (31.12.2019)- хил.лв.	970	884
Изменения спрямо настоящата стойност на задължението в края на периода	40	(46)

Резултатът от теста за чувствителност показва, че при изменение с +/- 0,50% на използвания процент на дисконтиране, размерът на задължението в края на периода би се намалил с 39 хил. лв., съответно увеличил с 38 хил. лв. Резултатът от теста за чувствителност показва, че при изменение с +/- 1% на процента на ръст на работната заплата годишно, размерът на задължението в края на периода би се намалил с 41 хил. лв., съответно увеличил с 41 хил. лв. Резултатът от теста за чувствителност показва, че при изменение с +/- 10% на смъртността, размерът на задължението в края на периода би се намалил с 46 хил. лв., съответно увеличил с 40 хил. лв.

Моделът е слабо чувствителен по отношение на демографските показатели степен на оттегляне на персонала.

ПРИЛОЖЕНИЕ КЪМ ФИНАНСОВИЯ ОТЧЕТ
към 31 декември 2019 (продължение)

13. Правителствени дарения

През м. февруари 2019 година дружеството е сключило договор за безвъзмездна финансова помощ по проект „Регионален инвестиционен В и К проект за обособената територия на „ В и К „, ЕООД Смолян , финансиран по ОП „Околна среда 2014 – 2020“, съфинансирана от Европейския фонд за регионално развитие и Кохезионния фонд на Европейския съюз. Стойността на безвъзмездната финансово помощ е в размер до 68 236 106,39 лева. Собственият принос на дружеството е 8 253 195,69 лв. и недопустими разходи в размер на 14 826 673,89 лв. Проекта предвижда изграждане на нови и реконструкция на съществуваща водопроводна и канализационна инфраструктура на обособената територия на която оперира дружеството. Общата стойността на предвидените инвестиции възлиза на 91 315 975,97 лв., а срокът за завършването им е 48 месеца, считано от датата на договора (виж също т. 8).

Стойността на признатите правителствени дарения е следната:

	31.12.2019 ХИЛ. ЛВ.	31.12.2018 ХИЛ. ЛВ.	31.12.2017 ХИЛ. ЛВ.
Дарения в началото на периода	-	-	-
Възникнали през периода	728	-	-
Признат приход	-	-	-
Общо правителствени дарения	728	-	-

14. Текущи пасиви

	31.12.2019 ХИЛ. ЛВ.	31.12.2018 ХИЛ. ЛВ. преизчислена	31.12.2017 ХИЛ. ЛВ. преизчислена
Задължения за такса водоползване и заустване към МОСВ	100	110	99
Задължения към доставчици	327	310	265
Задължения към персонала	350	302	276
Задължения за ДДС	259	215	159
Задължения към социалното осигуряване	130	115	103
Провизии за задължения по съдебни дела	100	-	-
Задължения за други данъци	67	62	53
Задължения към други кредитори	65	46	36
Задължения по лизинг (текуща част)	29	19	19
Други правителствени дарения	44	44	44
Задължения за корпоративен данък	-	-	9
Общо	1,471	1,223	1,063

Дружеството има задължения по договор за лизинг за придобиване на активи за неговата дейност (виж т. 4). Стойността на задължението към датата на отчета е в размер на 29 хил. лв., които са дължими до месец ноември 2020 година.

Ръководството на дружеството счита, че стойността, по която краткосрочните задължения са представени в отчета за финансовото състояние, съответства на тяхната справедлива стойност към 31 декември 2019 и 2018 година.

ПРИЛОЖЕНИЕ КЪМ ФИНАНСОВИЯ ОТЧЕТ
към 31 декември 2019 (продължение)

15. Приходи от продажби

	Годината, завършваща на 31.12.2019 хил. лв.	Годината, завършваща на 31.12.2018 хил. лв.
Приходи от доставяне на питейна вода	5,756	5,430
Приходи от префактурирани публични активи	1,213	752
Приходи от пречистване на отпадни води	918	912
Приходи от такса за канализационни услуги	623	389
Приходи от предоставени услуги	109	124
Приходи от неустойки за забавени плащания	25	21
Приходи от продажба на стоки	10	4
Общо	8,654	7,632

16. Други приходи

	Годината, завършваща на 31.12.2019 хил. лв.	Годината, завършваща на 31.12.2018 хил. лв.
Приходи от събрани обезценени вземания	49	17
Приходи от отписани задължения	2	1
Други приходи	10	21
Общо	61	39

17. Разходи за материали

	Годината, завършваща на 31.12.2019 хил. лв.	Годината, завършваща на 31.12.2018 хил. лв.
Електроенергия	1,207	919
Основни материали и резервни части	832	593
Горива и смазочни материали	162	188
Канцеларски материали	18	15
Работно облекло	13	44
Активи в употреба	60	57
Материали за дезинфекция	47	42
Други материали	12	12
Общо	2,351	1,870

ПРИЛОЖЕНИЕ КЪМ ФИНАНСОВИЯ ОТЧЕТ
към 31 декември 2019 (продължение)

18. Разходи за външни услуги

	Годината, завършваща на 31.12.2019 хил. лв.	Годината, завършваща на 31.12.2018 хил. лв.
		<i>преизчислена</i>
Предоставено право на ползване на публични активи	1,213	752
Ремонт и поддръжка на активи	378	232
Такса водоползване и заустване	102	100
Такса регулиране	23	24
Охрана на обектите	13	-
Данъци и такси	63	60
Абонаментни такси	42	41
Съобщителни услуги	31	28
Комисионни за събиране на дължими суми	55	52
Депониране на отпадъци	14	14
Застраховки	14	17
Консултантски услуги	28	44
Анализ водни проби	8	13
Транспортни услуги	3	-
Наеми	7	5
Обучение на персонала	6	15
Други	5	10
Общо	2,005	1,407

Начислените през 2019 г. и 2018 г. разходи за одит, в размер на 9 и 7 хил. лв., представляват предоставените от одитора услуги само за независим финансов одит.

19. Разходи за персонала

	Годината, завършваща на 31.12.2019 хил. лв.	Годината, завършваща на 31.12.2018 хил. лв.
Разходи за заплати	3,219	2,951
Разходи за социално осигуряване	724	650
Други социални разходи	422	420
Начисления за обезщетения след пенсиониране	96	113
Начисления за неизползвани отпуски	94	87
Общо	4,555	4,221

ПРИЛОЖЕНИЕ КЪМ ФИНАНСОВИЯ ОТЧЕТ
към 31 декември 2019 (продължение)

20. Разходи за обезценка

	Годината, завършваща на 31.12.2019 хил. лв.	Годината, завършваща на 31.12.2018 хил. лв.
Разходи за провизии по съдебни дела	100	-
Разходи за обезценка на вземания	20	57
Общо	120	57

21. Други разходи

	Годината, завършваща на 31.12.2019 хил. лв.	Годината, завършваща на 31.12.2018 хил. лв.
Охрана на труда	12	9
Данъци при източника	2	3
Съдебни разходи	2	-
Разходи за командировки	12	24
Балансова стойност на продадени стоки	8	3
Дарения	1	1
Глоби и неустойки	4	13
Други	6	6
Общо	47	59

22. Финансови приходи и разходи

Финансови приходи включват:

	Годината, завършваща на 31.12.2019 хил. лв.	Годината, завършваща на 31.12.2018 хил. лв.
Приходи от лихви	-	4
Общо	-	4

Представените финансови разходи включват:

	Годината, завършваща на 31.12.2019 хил. лв.	Годината, завършваща на 31.12.2018 хил. лв.
Разходи за лихви	8	10
Банкови такси	3	3
Общо	11	13

**ПРИЛОЖЕНИЕ КЪМ ФИНАНСОВИЯ ОТЧЕТ
към 31 декември 2019 (продължение)**

23. (Разходи)/приходи за данъци върху печалбата

Изравняването на (разходите)/приходите за данъци върху печалбата е представено в следната таблица:

	Годината, завършваща на 31.12.2019 хил. лв.	Годината, завършваща на 31.12.2018 хил. лв.
Счетоводна печалба (загуба) преди облагане	(525)	(94)
Дължим данък по приложимата данъчна ставка -10 %	(52)	(9)
Ефект от непризнати отсрочени данъци	-	8
Данъчен ефект от постоянни разлики	-	1
Разходи/(приходи) за данъци върху печалбата	(52)	-

Компонентите на (разходите)/приходите за данъци върху печалбата са следните:

	Годината, завършваща на 31.12.2019 хил. лв.	Годината, завършваща на 31.12.2018 хил. лв.
Текущи разходи за данъци	-	-
Данъчен ефект от временни данъчни разлики	(52)	-
Разходи (приходи) за данъци върху печалбата	(52)	-

24. Дивиденди и разпределение на финансовия резултат

Съгласно Постановление на Министерски съвет на Република България, търговските дружества с държавно участие заплащат дивидент от реализираната балансова печалба. През 2019 година, съгласно Разпореждане № 1 от 31.05.2019 год. на Министерски съвет, не е извършено разпределение на финансовия резултат за 2018 година за дивиденди за съдружниците, а е отнесен в допълнителни резерви.

25. Условни активи и пасиви

Срепу дружеството има заведени съдебни искове по граждански дела на различно основание. Общият размер на исковите надхвърля 120 хил. лв. За онези дела, за които ръководството на дружеството счита, че изходът от тях ще бъде в полза на дружеството и то няма да бъде принудено да изплаща обезщетения, не са начислени провизии. За делата, за които ръководството е преценило, че е по - вероятно да възникнат задължения за дружеството са начислени провизии в съответствие с изискванията на приложимите счетоводни стандарти.

26. Възнаграждения на ключовия ръководен персонал

Възнагражденията на членовете на ключовия ръководен персонал през 2019 и 2018 години възлизат на 106 хил. лв. и на 97 хил. лв. за всяка от годините и представляват краткосрочни доходи на персонала. Не са предвидени доходи след приключване на работните отношения с дружеството.

ПРИЛОЖЕНИЕ КЪМ ФИНАНСОВИЯ ОТЧЕТ
към 31 декември 2019 (продължение)

27. Преизчисление на сравнителната информация

През 2019 година Ръководството на дружеството е установило, че през предходни отчетни периоди е допусната грешка, свързана с признаване на нематериални активи, както и с изчисленията на дългосрочните доходи на персонала при пенсиониране. В резултат на това дружеството е извършило преизчисление на сравнителната информация за предходния отчетен период.

Ефектът от промените в Отчета за печалбата или загубата и другия всеобхватен доход и в Отчета за финансовото състояние на дружеството е представен по – долу:

В Отчета за печалбата или загубата и другия всеобхватен доход:

	Годината завършваща на 31.12.2018 хил. лв.	Корекции хил. лв.	Годината завършваща на 31.12.2018 хил. лв. (преизчислена)
Общо приходи	7,675	-	7,675
Общо разходи, в т.ч.	7,517	252	7,769
<i>Разходи за външни услуги</i>	1,238	169	1,407
<i>Разходи за персонала</i>	4,137	84	4,221
<i>Разходи за амортизации</i>	149	(7)	142
<i>Разходи за лихви</i>	7	6	13
Разходи/(приходи) за данъци	18	(18)	-
Печалба (загуба) за периода	140	234	(94)

В отчета за финансовото състояние:

	Преди преизчисления към 01.01.2018 хил. лв.	Корекции хил. лв.	След преизчисления към 01.01.2018 хил. лв.
Нетекучи активи в т.ч.	1,275	(202)	1,073
<i>Нематериални активи</i>	305	(279)	26
<i>Отсрочени данъчни активи</i>	24	77	101
Текущи активи в т.ч.	3,369	18	3,387
<i>Търговски и други вземания</i>	685	18	703
Общо активи	4,644	(184)	4,460
Капитал			
Основен капитал	250	-	250
Резерви	2,861	(726)	2,135
Натрупани печалби (загуби)	140	(234)	(94)
Общо капитал	3,251	(960)	2,291
Нетекучи пасиви	90	856	946
Текущи пасиви	1,303	(80)	1,223
Общо пасиви	1,393	776	2,169
Общо капитал и пасиви	4,644	(184)	4,460

**ПРИЛОЖЕНИЕ КЪМ ФИНАНСОВИЯ ОТЧЕТ
към 31 декември 2019 (продължение)**

27. Преизчисление на сравнителната информация (продължение)

На 15.09.2015 година, Ръководството на дружеството е сключило *Договор за стопанисване, поддържане и експлоатация на ВИК системите и съоръженията и предоставяне на водоснабдителни и канализационни услуги* с Асоциацията по В и К на обособената територия, на която оперира дружеството (виж т. 1). При избора на политика за представяне и оценяване на правата за ползване и експлоатация на публичните активи, Ръководството първоначално е взело решение да признае част от тези права като нематериален актив по стойността на инвестициите в нови активи през съответната година, а стойността на инвестициите в съществуващи активи е признавана като разход в отчета за печалбата и загубата и другия всеобхватен доход. През 2019 година дружеството е взело решение да третира еднакво разходите за право на ползване на достъпа до В и К инфраструктурата, тъй като по този начин ще представи на потребителите на финансовите отчети по – достоверна информация.

През 2019 година дружеството е установило, че стойността на задълженията за дългосрочни доходи на персонала не са изчислени правилно. Решава да ползва услугите на сертифициран актюер, който да направи изчисления относно дългосрочните задължения към персонала за обезщетения при пенсиониране и в следствие на което е коригирало това несъответствие.

28. Събития след края на отчетния период

На 13 март 2020 година с решение на Народното събрание в България беше обявено извънредно положение във връзка със световната пандемия от коронавирус (Covid – 19). Като част от мерките за борба с Covid – 19, в страната са въведени значителни ограничения за придвижване и засилени противоепидемиологични мерки, свързани със затваряне на търговски центрове, заведения за хранене, места за спорт и отдих и др. Разпространението на COVID-19 в света се оценява като събитие със значително влияние върху търсенето и предлагането на стопански и финансови ресурси, като съществува значителна несигурност в икономическата активност на множество бизнеси и предприятия.

На този етап на разпространение на коронавируса и динамиката, с която се развива, не е възможно да се направи надеждна преценка и измерване на потенциалните ефекти на пандемията върху дейността, активите и развитието на дружеството. Очакванията на ръководството са, че ще има спад в събираемостта и удължаване на периода за събиране на вземанията от продажби, тъй като икономическите последици ще повлияят негативно на финансовото състояние на клиентите на дружеството.

Независимо от това, ръководството е убедено, че въпреки очакваните обективни затруднения, дружеството ще продължи да осъществява нормална търговска дейност и ще може да обслужва задълженията и текущите разходи, свързани с дейността му.